

Motion till riksdagen 2018/19:131

av Adam Marttinen m.fl. (SD)

En mer effektiv kriminalvård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler anstalts- och häktesplatser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att hyra fängelseplatser utomlands och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fängelser anpassade för dem som ska av- eller utvisas samt för livstidsdömda och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaring av samhällsfarliga brottslingar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om oövervakade besök på anstalter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kameraövervakning i cellen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta regler för när permission ska kunna beviljas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större inflytande för målsägande vid permission och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skadestånd vid beviljad permission utan delgivning till målsägande och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta regler för permission för intagna i klass 1- eller klass 2-anstalt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad statistik inom Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under den senaste tiden har problemet med platsbrist i svenska fängelser uppmärksammas. Den höga beläggningen äventyrar personalens säkerhet, ökar risken

för incidenter mellan intagna och försämrar möjligheten för rehabilitering. Problemet är dock på intet sätt nytt, eller oväntat. Kriminalvården har under flera år pekat på att olika straffskärpningar och satsningar på andra delar av rättsväsendet även innebär högre krav på Kriminalvårdens verksamhet. Trots det har Kriminalvården prioriterats ner av rödgröna regeringar och alliansregeringar.

Fler anstalts- och häktesplatser

Sverigedemokraterna har föreslagit flertalet straffskärpningar, bland annat ett borttagande av ungdomsrabatten, mängdrabatten, skärpt straff för sexualbrott, vapenbrott, människohandel och så vidare. Detta, tillsammans med våra satsningar för en mer effektiv poliskår, kommer att leda till att fler människor kommer att spendera en längre tid på anstalt, vilket kommer kräva att stängda anstalter, där det är möjligt, öppnas. Det kommer även kräva en större utbyggnad av kapaciteten på befintliga anstalter.

Under den gångna mandatperioden har de andra partierna tagit efter delar av Sverigedemokraternas politik, gällande både skärpta straff, mer resurser till Polismyndigheten och en minskning av vissa av de s.k. straffrabatterna. Detta kommer oundvikligen resultera i en högre belastning på svenska häkten och anstalter.

Vi föreslår därför att regeringen ska upprätta en handlingsplan för hur kapaciteten kraftigt ska utökas på sikt.

Fängelseplatser utomlands

Svensk kriminalvård är dyrast i EU. Enligt Europeiska rådets årliga straffrättsliga statistik kostar en fånge i ett svenskt fängelse i snitt 359 euro per dygn medan länder som Estland, Lettland och Polen ligger under 50 euro per dygn. Samtidigt är Sverige i en situation där en allt större del av fängelsepopulationen utgörs av utländska medborgare.

För att kunna genomföra framtida kostnadsbesparingar för svensk kriminalvård vill vi därför utreda möjligheterna att hyra fängelseplatser i andra länder. De ska delvis kunna användas för livstidsdömda, långtidsdömda eller utländska medborgare där det inte är möjligt att placera dem i ett fängelse i deras hemland, för att hålla nere kostnaderna, men även för att hantera tillfällig överbeläggning.

Genom att säkerställa att det finns etablerade möjligheter att på kort sikt hyra platser i andra länder får vi möjligheten att parera tillfälliga toppar med överbeläggning i svenska fängelser – vilket ger en mer hälsosam arbetsmiljö för personalen och en bättre rehabiliteringsmiljö för de intagna

Fängelser anpassade för dem som ska av- eller utvisas samt för livstidsdömda

Sverigedemokraterna anser att den svenska kriminalvården ska vara human, men anpassad efter verkligheten. Vi vill därför att regeringen återkommer med ett förslag om att upprätta en ny form av kriminalvårdsanstalt för utländska medborgare som ska utvisas, avvisas eller väntar på beslut om en sådan åtgärd. Denna nya form av kriminalvård ska vara av enklare standard baserad på basala behov i form av mat och

husrum och inte innehålla några rehabiliteringsåtgärder, med samma krav på säkerhet som övriga anstalter. Även de som dömts till riktiga livstidsstraff i enlighet med Sverigedemokraternas förslag bör hänvisas till denna kriminalvård.

Förvaring av samhällsfarliga brottslingar

Sverigedemokraterna anser att ett straff ska stå i proportion till brottets allvar och överensstämja med det allmänna rättsmedvetandet. Detta för att skipa rättvisa och ge brottsoffer upprättelse, men även för att uppfylla kravet om allmänprevention och individualprevention – att straffet ska verka i avskräckande syfte och förhindra återfall. Straffet bör vidare sättas i relation till den dömdes rehabilitering eller resocialisering. Med detta som grund finns det fog att ifrågasätta det svenska rättssystemets möjlighet att skydda befolkningen från uppenbart farliga brottslingar, efter att dessa avtjänat sitt straff.

Med rådande system finns det ingen möjlighet att hålla kvar dömda brottslingar inom kriminalvården efter det att de avtjänat sitt fängelsestraff vilket resulterar i att bl.a. grova sexualbrottslingar med hög återfallsrisk och terrorister släpps ut i samhället.

I Norge har detta problem åtgärdats genom påföljden förvaring: Ett ej tidsbegränsat straff som kan utdömas när det föreligger fara för återfall och om brottslingen är farlig för samhället när han ska släppas ut. Förvaring har en kortaste och längsta tid med en återkommande bedömning av brottslingens eventuella farlighet. När längsttiden gått ut gör domstolen en bedömning av återfallsfaran där tiden kan förlängas med fem år, följt av ytterligare fem år och så vidare.

Sverigedemokraterna ser stora fördelar med införandet av ett liknande system i Sverige och anser därför att det ska tillsättas en utredning kring vilka brott som skulle kunna innefattas samt om det skall vara en separat påföljd med en minimitid och en maximitid eller om bedömning och eventuell förlängning av fängelsestraff skall ske i samband med det att brottslingen avtjänat det utdömda straffet.

Oövervakade besök på anstalter

Trots nolltolerans och ett kontinuerligt arbete mot narkotika inne på anstalt så är det inte ovanligt med beslag av narkotika; enligt journalistiska granskningar förekommer det betydligt mer narkotika än vad som framkommit genom beslag. Enligt intagna själva så beskrivs tillgången till narkotika som obegränsad. Drogmissbruk inne på anstalter utgör både ett säkerhetsproblem för personal och intagna och det utgör ett problem för arbetet med rehabilitering och motivering för drogfrihet.

Samtidigt som vi gläds över att beslag av narkotika ökat vill vi gärna medverka till att minska förekomsten av droger på våra anstalter ytterligare. I strävan att få ner drogmissbruk och kriminalitet i landet måste man därför ta detta problem med våra fängelser på största allvar.

Besöksrummen är en av de uppenbara vägarna där narkotika och andra otillåtna varor kan lämnas över till den intagne. Vi anser därför att restriktionerna för när Kriminalvården får förbjuda oövervakade besök måste lättas upp.

Kameraövervakning i cellen

Mycket av kriminaliteten sker i cellerna, där kameror i dag inte tillåts. Till exempel är det i cellen som nyttjande av narkotika huvudsakligen sker eller hot och misshandel.

I klass 1- och klass 2-anstalter ska kameraövervakning med ljudupptagning tillåtas som ett medel för att stävja brott i anstalter. Den intagnes integritet får anses väga lättare än behovet av säkerhet.

Skärpta regler för när permission kan beviljas

I dag kan permission tillåtas relativt kort tid efter att någon begått ett väldigt allvarligt brott. Vid mord har permission beviljats inom tidsramen av ett års avtjänat straff. Det är ett förhållningssätt som inte tar hänsyn till brottsofferperspektivet utan snarare utgår blint från brottslingens situation. Vi föreslår därför att den så kallade kvalifikationstiden, hur långt av strafftiden som ska ha avtjänats för att permission ska kunna beviljas, utökas.

Större inflytande för målsägande vid permission

Om målsägande uppgett till Kriminalvården att de vill bli meddelade när gärningsmannen har permission så är det av yttersta vikt att Kriminalvården också gör det. Brottsoffren ska kunna känna sig säkra på att de inte riskerar att stöta på sin gärningsman bara för att de inte fått den underrättelse som de har begärt. Målsägande ska därför ha ett större inflytande över när permissioner planeras och kunna neka datum som för målsägande kan vara viktiga.

Skadestånd vid beviljad permission utan delgivning till målsägande

I det fall målsägande har uppgett att han eller hon vill bli meddelad när gärningsmannen har permission ska permission endast kunna genomföras efter att informationen delgivits. Om permission genomförs utan delgivning ska målsägande ha rätt till skadestånd.

Skärpta regler för permission för intagna i klass 1- eller klass 2-anstalt

Reglerna för permissioner måste ses över och göras mycket strängare för brott av sådan grad att de resulterar i straff som förläggs i en klass 1- eller klass 2-anstalt. Övervakade permissioner bör där i princip utgå. Permissioner ska antingen ske övervakat eller genom användning av elektronisk fotboja. Det får ankomma på regeringen att till riksdagen inkomma med förslag på hur användningen av permissioner ska bli mer strikt. För livstidsdömda ska permission aldrig beviljas.

Förbättrad statistik inom Kriminalvården

I Sverige är runt en tredjedel av landets intagna i anstalt utländska medborgare, för nyintagna under 2017 var 35 procent utländska medborgare vilket är en ökning med sex procentenheter jämfört med 2009. Sett till de som invandrat och fått svenskt medborgarskap är andelen med utländsk bakgrund givetvis högre, en exakt siffra går dock inte att få fram.

Kriminalvården är i dag förbjuden i lag att registrera intagnas ursprungliga nationalitet eller om de har invandrabakgrund. Det går med andra ord inte att titta närmare på intagna i gruppen svenska medborgare trots att den gruppen i dag, på grund av hög invandring, är allt mer heterogen. Därmed skapas ett hinder för att få förståelse för utvecklingen i samhället.

Vi vill därför att regeringen återkommer med ett förslag som ser till att Kriminalvården tillåts föra statistik och även ge uppdrag att föra statistik även inom gruppen svenska medborgare.

Adam Marttinen (SD)

Katja Nyberg (SD)

Henrik Vinge (SD)